

Inventarisatie sport

Vergelijking provincies en landelijk beleid

1. Overzicht per provincie	2
1.1 Drenthe	2
1.2 Flevoland	4
1.3 Friesland	5
1.4 Gelderland	6
1.5 Groningen	8
1.6 Limburg	9
1.7 Noord-Brabant	10
1.8 Overijssel	11
1.9 Utrecht	12
1.10 Zeeland	13
1.11 Zuid-Holland	14
2. Financiële vergelijking begrotingen 2021 totaal	15
3. Landelijk beleid	17
3.1 Rijksoverheid - ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport - directie Sport	17
3.2 Sportwet en Sportstelsel	19

Leeswijzer: inventarisatie in opdracht van de provincie Noord-Holland op het gebied van sport, objectief weergegeven, op basis van openbaar beschikbare informatie uitgevoerd, ter vergelijking van provinciaal beleid op het gebied van sport. Tevens beeld geschetst van sportbeleid op rijksniveau om mee te wegen in afwegingen i.r.t. beleidsontwikkeling op het gebied van sport voor de provincie Noord-Holland.

Juli 2022

1. Overzicht per provincie

1.1 Drenthe

Drenthe is in 2019 verkozen tot Sportregio van Europa en stimuleert sport middels ondersteuning aan gemeenten en subsidies voor initiatieven met een sociaal-cultureel karakter. Hieronder valt o.a. de inclusie van groepen als ouderen, de LHBTI+-gemeenschap en mensen met een beperking. De provincie focust over het algemeen op kernsporten die in de openbare ruimte plaatsvinden. Zo wist ze het NK en EK wegwielrennen en het EK Veldrijden aan te trekken. De belangrijkste sportorganisatie in Drenthe is SportDrenthe, wiens takenpakket het adviseren en ondersteunen van organisaties bij de inzet van sport en bewegen is, met als doel een meer vitale samenleving.

Sportbudget: €878,731, hetgeen neerkomt op €1.77 per inwoner van de provincie. Het budget bevat hoofdzakelijk subsidie Stichting Sport Drenthe, programma Drenthe Beweegt en Sport Algemeen (4%, 23%, 73%)

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- De provincie investeert in regionale samenwerking middels het programma Drenthe Beweegt!, een samenwerkingsverband tussen twaalf Drentse gemeenten, de provincie en een aantal maatschappelijke instellingen, dat met sport Drenthe sterker wil maken.
- De provincie subsidieert in navolging van coronamaatregelen en via gemeenten activiteiten die ten goede komen aan vrijwilligersinitiatieven, inclusiviteit en vitale verenigingen.
- De provincie subsidieert de uitvoeringsorganisaties SportDrenthe en Topsport Noord.
- De provincie ondersteunt een passend aanbod voor mensen met een beperking, die leven in armoede, met ernstig overgewicht, of psychische problemen, en voor ouderen, door aangesloten te zijn bij Uniek Sporten. Middels Uniek Sporten zorgen Fonds Gehandicaptensport en haar partners ervoor dat meer mensen kunnen deelnemen aan sport door een passend sportaanbod te bieden.
- Er is uitvoering gegeven aan de motie Regenboogprovincie LHBTI+ en SportDrenthe heeft Kenniscentrum Meedoen opgericht.
- De provincie wil dat bewegen een structureel onderdeel van het onderwijscurriculum gaat vormen.

Gezondheid/vitaliteit

- In het kader van preventie zet de provincie in op het verbinden van professionals uit verschillende domeinen om zo onvoldoende bewegings- en gezondheidsvaardigheden op te vangen.

Topsport/talentontwikkeling

- De provincie ondersteunt topsportevenementen die betrekking hebben op de Drentse kernsporten, te weten wielersport, atletiek, triathlon en motorsport. De inzet is zorgen voor profilering van de provincie en het versterken van haar imago. Dit doet ze onder andere door het verlenen van de Subsidie Vrijtijdseconomie. De provincie zet daarnaast via SportDrenthe en Drenthe Beweegt! in op het organiseren van side-events die bewegen stimuleren.
- De provincie profileert zich als fietsprovincie. Hiertoe investeert ze €900.000,- in de organisatie van het EK Wegwielrennen 2023. Na het NK Wegwielrennen en het EK Veldrijden is dit het derde grote wielerevenement dat in korte tijd naar Drenthe komt.

Ruimtelijk/vastgoed

- De provincie investeert in een beweegvriendelijke openbare ruimte. De inzet is om via toegankelijke recreatieve mogelijkheden een gezondere leefstijl te stimuleren. Als fietsprovincie promoot ze dan ook de fiets als vervoersmiddel. Tevens verleent Drenthe de Subsidie Vrijtijdseconomie aan sportvoorzieningen van provinciale betekenis, met als doel het commerciële aspect van sport als vrijetijdsbesteding te stimuleren.
- De provincie investeert in het beter toegankelijk maken van de openbare ruimte voor ouderen en mensen met een beperking door in te zetten op overstijgende samenwerking tussen het fysieke en sociale domein.
- Gedeputeerde Staten stelt € 389.250,- beschikbaar aan het project Drenthe Sport Duurzaam, met als doel de verduurzaming van sportaccommodaties. Daarnaast zet de provincie in op het verduurzamen van accommodaties in termen van multifunctioneel gebruik door regionale afstemming te bieden over de behoefte aan het gebruik van regionale accommodaties.

1.2 Flevoland

Flevoland continueert het beleid uit de 'Sportnota 2013-2016: Sportbeleid dat rendeert in Flevoland'. De provincie zet zich vooral via SportService Flevoland in voor het ontwikkelen van talent en het toegankelijk maken van sport voor iedereen. Ze legt hierin actief een link met de openbare ruimte. Zo maakt ze gebruik van kernsporten, welke vooral in de openbare ruimte beoefend worden en zet ze in op een beweegvriendelijke omgeving.

Sportbudget: € 948.000 hetgeen neerkomt op € 2,18 per inwoner van de provincie. Het budget bevat hoofdzakelijk sportstimulering, grootschalige (inter)nationale sportevenementen en de realisatie/het onderhoud van regionale trainingscentra. De provincie heeft voor € 160.000 een belang in SportService Flevoland en is hiermee enig aandeelhouder.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- In 2017 is het Almere Kenniscentrum Talent geopend, gericht op kinderen tussen 4 en 18 jaar oud, met als doel om met een brede motorische ontwikkeling tot een blijvende sport- en beweegdeelname onder de doelgroep te komen.
- De provincie is in 2016 een nieuwe samenwerking aangegaan met Regionaal Netwerk Aangepast Sporten, waarbinnen SportService Flevoland sportprogramma's aanbiedt voor mensen met een beperking.
- Flevoland sluit aan bij Uniek Sporten.

Topsport/talentontwikkeling

- In Flevoland zijn zes Regionale Training Centra gerealiseerd, te weten op het gebied van zeilen, badminton, windsurfen, handboogschieten, voetbal en triathlon. Deze centra staan onder regie van een specifieke sportbond en werkt samen Topsport Flevoland en lokale sport- en beweegaanbieders.

Ruimtelijk/vastgoed

- De Flevolandse kernsporten (triathlon, watersport, fietsen en hardlopen) worden vooral beoefend in de openbare ruimte. Daarom worden middels de omgevingsvisie 'Samen maken we Flevoland' mogelijkheden gecreëerd voor buitensportbeoefening.

Overig

- In het kader van bovenlokale samenwerking zijn voor diverse thema's samenwerkingsclusters ontstaan. De belangrijkste partners zijn SportService Flevoland, Gemeenten en VNG, Sportbonden, Sportplatform Flevoland, Vrijetijdssector Flevoland.

1.3 Friesland

Friesland verbindt sport duidelijk met identiteit. Zo belooft de coalitie in haar akkoord sporten die bij de Friese identiteit horen blijvend te ondersteunen en investeert in Friese topsport, zoals schaatsen. Voor de uitvoering van beleid m.b.t. breedtesport en gezondheid leunt de provincie voornamelijk Sport Fryslân. Tegelijkertijd ziet ze de economische en maatschappelijke waarde van topsport in en kan er subsidie aangevraagd worden sportevenementen.

Sportbudget: € 1.336.3000 hetgeen neerkomt op € 2,04 per inwoner van de provincie. De overgrote meerderheid van dit bedrag gaat naar Sport Friesland en TopSport Noord. Verder gaat veel geld naar sporten m.b.t. de Friese identiteit.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- De provincie koppelt sport duidelijk aan identiteit door Friese sporten als fierljeppen, keatsen, skûtsjesilen en Frysk damjen blijvend te ondersteunen.
- De provincie ondersteunt Sport Fryslân, een projectuitvoerder die inzet op kennisdeling met sportclubs en -verenigingen, basisscholen, gemeenten en zorginstellingen met als doel de stimulatie van een gezonde leefstijl en creatie van passend sportbeleid.

Topsport/talentontwikkeling

- De provincie maakt de ondersteuning van het Centrum voor Topsport en Onderwijs in Heerenveen permanent om zo de topsportinfrastructuur in Friesland te behouden.
- Voor het organiseren van een grootschalig sportevenement kan subsidie aangevraagd worden. Het subsidieplafond is € 80.000,-.

1.4 Gelderland

Het sportbeleid in de provincie Gelderland steunt op de ambities in het Gelders Sportakkoord 2.0. De provincie zet in op een brede toegankelijkheid tot sport, door het ondersteunen van fondsen en het creëren van programma's die talent over het gehele spectrum herkennen. Tevens draagt ze bij aan een positieve sportcultuur door grootschalige evenementen die in het teken van inclusiviteit en sportstimulatie staan te ondersteunen. Gelderland ziet in sport een manier om een gezondere bevolking te bewerkstelligen en de focus ligt daarom eerder op sport en bewegen dan op andere zaken die bijdragen aan een gezonde leefstijl. Dit houdt ook in dat de provincie inzet op een beweegvriendelijke openbare ruimte en duurzaamheid bij sportaccommodaties.

Sportbudget: € 7.800.000 hetgeen neerkomt op € 3,70 per inwoner van de provincie. Dit bedrag wordt verdeeld onder Gelderland Sport!, vier actielijnen m.b.t. het thema sport, de Gelderse Sport Federatie en andere subsidies (38%, 22%, 17% en 23%).

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- De provincie ondersteunt het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds, om armoede en tweedeling in de sport tegen te gaan. Daarnaast stimuleert ze de opname van doelstellingen omtrent inclusiviteit binnen de sport in het beleid van sportverenigingen.
- De provincie verleent subsidies voor plannen omtrent inclusie bij sportclubs middel de stimuleringsregeling 'Gelderland loves to move'. Tevens brengt de provincie de landelijke campagne 'Welkom in de sport' breed onder de aandacht, door o.a. het organiseren van de Euro Games 2022.
- De provincie subsidieert de Gelderse sportfederatie om nieuwe ontwikkelingen, zoals hybride leren in de sport, te stimuleren.
- Gelderland sluit aan bij Uniek Sporten.
- De provincie is het programma 'Sportief groot worden' gestart, wat inzet op inclusiviteit en sportief opgroeien in Gelderland.
- Gelderland zet zich in om meer lokale talenten met een beperking te verbinden aan het provinciale project 'Talentontwikkeling aangepast sporten'.
- De provincie ondersteunde de organisatie van de European Company Sports Games en de Euro Games 2022. Sportevenementen als deze, welke provinciale subsidie ontvangen, dienen zoveel mogelijk side events te organiseren op het gebied van inclusief sporten. Tevens helpt de provincie organisatoren om evenementen duurzaam te organiseren, middels een tool en een stappenplan.

Gezondheid/vitaliteit

- De provincie promoot een gezonde schoolomgeving door bijvoorbeeld bewegen op de route naar school te stimuleren en een waterdrinkcampagne te houden. Daarnaast ontwikkelt de provincie activiteiten om vitaliteit op het werk te bevorderen.
- De bijdrage van de provincie aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur is ook gericht op het realiseren van een verbinding tussen het innovatieve vermogen van de Gelderse economie en gezondheid en voeding.

Ruimtelijk/vastgoed

- De provincie brengt milieuvriendelijk en duurzaam onderhoud onder de aandacht bij sportaanbieders. De ervaringen in Gelderland worden meegenomen in een te ontwikkelen landelijke methodiek Biodiversiteit bij sportparken.
- De provincie stimuleert de aanleg van fiets- en wandelpaden. Tevens draagt ze bij aan de aanleg van bijvoorbeeld netsportvelden, welke laagdrempelig bewegen in de openbare ruimte mogelijk moet maken.
- De provincie zet het programma 'Heel Gelderland Fiets' op met vier actielijnen: Fietsveilige omgeving, Fietsvriendelijk landschap, Fietsinspirerende wereld en Fietsinspirerende positie. Tot en met 2023 komen er 20 snelfietsroutes bij en worden nieuwe pumptracks aangelegd.
- Er wordt ingezet op energieneutraal en circulair sportvastgoed en de provincie zet in op klimaatadaptieve en natuurinclusieve sportterreinen. De ambitie is dat in 2023 tenminste 50 sportaccommodaties bezig zijn met verduurzaming.

Overig

- De provincie subsidieert de Gelderse Sport Federatie, welke trainingen en kennissessies aanbiedt en vrijwilligers ondersteunt.
- Sport in Gelderland legt verbinding met onderwijs, zorg, welzijn en cultuur om samen nieuwe mogelijkheden voor veelzijdige sportlocaties te onderzoeken. Er komen ten minste drie pilots.
- De provincie inventariseert wat er binnen het netwerk van het Gelders Sportakkoord is en werkt een manier uit om dit via één aanspreekpunt aan te bieden aan de sportaanbieders. Hiervoor is het Netwerk Verenigingsadviseurs GLD in het leven geroepen.

1.5 Groningen

De provincie Groningen maakt beperkt nieuw sportbeleid, maar spreekt wel verschillende ambities uit, waarbinnen sport een belangrijke rol speelt. Sport is geïntegreerd in het onderwerp bewegen. In tegenstelling tot andere provincies spreekt Groningen dan ook van een Provinciaal Beweegakkoord i.p.v. een sportakkoord. De provincie ziet vooral kansen op het gebied van samenwerking en coördinatie.

Sportbudget: € 962.000 hetgeen neerkomt op € 1,63 per inwoner van de provincie. Van dit bedrag wordt € 830.000 (86%) uitgegeven aan sport- en beweegbeleid door o.a. het verstrekken van subsidies en het uitvoeren van het provinciaal beweegakkoord.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- De provincie ondersteunt het studiefonds, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de stichting leergeld, met als doel het mogelijk maken van een passend aanbod dat verzorgd wordt door een kwalitatief goed kader.
- Het provinciale beweegakkoord zet vooral in op ondersteuning van de lokale sportaanbieder op overkoepelende thema's, zoals kennisdeling en het aanbieden van trainingen/cursussen.

Gezondheid/vitaliteit

- De provincie coördineert gemeentelijke activiteiten m.b.t. het werknets JOGG. Tevens ondersteunt ze maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen die inzetten op programma's die leefstijl gerelateerde ziektes voorkomen.

Topsport/talentontwikkeling

- De provincie draagt bij aan de Topsportagenda Noord-Nederland, welke als doel heeft de doorontwikkeling van sportinfrastructuur en ontplooiing van talent in Noord-Nederland. Tevens richt het programma zich op hoe de kennis van Regionale Trainingscentra en topsportorganisaties benut kan worden voor het versterken van breedtesport.

Ruimtelijk/vastgoed

- De provincie heeft als ambitie om een beweeg- en sociaal inclusief beleid m.b.t. mobiliteit, ruimtelijk ordening, leefbaarheid, natuurbeleving, economie en toerisme te voeren om zo sociale cohesie in buurten en dorpen te stimuleren.
- De provincie zet in op enerzijds het verduurzamen van sportaccommodaties en -infrastructuur, en anderzijds het efficiënter benutten/inrichten van accommodaties en openbare ruimte.

1.6 Limburg

De provincie zet vooral in op een strakke organisatie van sportbeleid in Limburg. Hiertoe heeft zij Team Limburg Sport opgezet en sport ingedeeld in sporttakplatforms. Ze heeft hiermee het sportbeleid voor een groot gedeelte uitbesteed. Tegelijkertijd investeert de provincie op verschillende manieren in samenwerking, met commerciële partijen zoals Arriva en Team Sunweb, als wel gouvernementele partijen zoals de Euregio.

Sportbudget: €5.626.000, hetgeen neerkomt om € 5,03. De overgrote meerderheid (92%) wordt gestoken in sportbeleid, wat veelal terecht komt bij sporttakplatforms. Het resterende bedrag wordt uitgegeven aan personele lasten.

Verdieping

Sportontwikkeling

- De provincie Limburg ondersteunt sporttakken op drie verschillende niveaus: speer-, kern-, en kanssporten. Deze sporten verenigen zich in sporttakplatforms, welke verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van sportbeleid.
- De provincie streeft naar een brede cultuur- en sportparticipatie met speciale aandacht voor doelgroepen die minder snel met cultuur en sport in aanraking komen. Zo investeren Limburg en Arriva bepaalde reclame-inkomsten in maatschappelijke projecten in de provincie en subsidieert de provincie het Jeugdfonds Sport en Stichting Bijzonder in Beweging.
- In samenwerking met gemeente Beek werkt de provincie aan totstandkoming van een duurzame provinciale infrastructuur voor gehandicaptensport.

Topsport/talentontwikkeling

- Onder de naam Team Limburg Sport heeft de provincie één onafhankelijke (top)sportorganisatie voor de publieke taken m.b.t. sport en talentontwikkeling gerealiseerd om zo de opstap van topsport in de regio naar de landelijke en mondiale top van de sport te faciliteren.
- In 2018 is de provincie een partnerschap aangegaan met wielerploeg Team Sunweb. Doel is om de kracht van de wielerploeg in te zetten ten behoeve van diverse provinciale beleidsvelden zoals de sociale agenda, economie/toerisme, onderwijs, innovatie, mobiliteit, en de *branding* van Limburg en de sport zelf.

Overig

- De provincie zoekt naar een verbinding met cultuur en sport in de Euregio om te komen tot een gezamenlijk aanbod dat elkaar aanvult en versterkt.
- De provincie zet in op sterke verbindingen met de Sociale Agenda, met als doelstelling de gezondheid van Limburgers, evenals met Toerisme en Recreatie, m.b.t. Limburgse (top)sportevenementen.

1.7 Noord-Brabant

De provincie zet vooral in op een goede samenwerking tussen de sectoren Sport, Cultuur en Vrije Tijd. M.b.t sport zet de provincie in op talentontwikkeling, inclusiviteit en kennis & innovatie. Zo investeert ze in TeamNL Centra en RTO Zuid en werkt ze samen met Uniek Sporten, het Brabant Sport (en -fonds) en Brainport. Noord-Brabant besteedt hiermee voor een groot gedeelte het maken van beleid voor sport uit.

Sportbudget: € 3.600.000, hetgeen neerkomt op € 1,39 per inwoner van de provincie. Grotendeels landt dit bij uitvoeringsorganisatie Brabant Sport.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- De coalitie zet in op een heldere en beperkte positionering met extra aandacht voor een verbreding en verdieping van de rol van private partijen, initiatieven en andere overheden.
- Noord-Brabant is aangesloten bij Uniek Sporten en is de campagne Uniek Sporten Brabant gestart. De provincie wil dat 50.000 mensen met een beperking aan het sporten en bewegen worden gebracht. Hiervoor wil ze belemmeringen als vervoer, passend aanbod, beschikbaarheid van hulpmiddelen en onbekendheid van de doelgroep met de mogelijkheden wegnemen.
- Het Brabant Sportfonds is een samenwerking tussen de provincie en het Brabantse bedrijfsleven. Het fonds ondersteunt en stimuleert maatschappelijke vraagstukken om zo een gezonde leefstijl onder kinderen te bevorderen, stress onder jong volwassenen terug te dringen, eenzaamheid onder ouderen te verminderen en Brabanders met een beperking structureel in beweging te brengen. Het scout actief en nodigt partijen uit om zelf een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen en uitvoeren van zijn ambities.

Topsport/talentontwikkeling

- De provincie zoekt naar een samenwerking tussen de sectoren Vrije Tijd, Sport en Cultuur in Noord-Brabant. Doel is een onderscheidend, divers en inclusief aanbod, waarbij ingezet wordt op (inter-)nationale topcultuur, -sportevenementen en *-leisure*.
- De provincie ondersteunt regionale en nationale toptalenten via TeamNL centra en de Regionale Topsportorganisatie (RTO).

Ruimtelijk/vastgoed

- De provincie zet in op een goede infrastructurele samenhang tussen stad en buitengebied met als inzet het vitaal en concurrerend houden van beide m.b.t. vrije tijd, cultuur, erfgoed en sport.

Overig

- De provincie en Brainport stellen samen een innovatieagenda op om van daaruit enkele innovatieprojecten te co-financieren. Doel is het versterken van het innovatief vermogen en ondernemerschap in de vrije tijd-, cultuur- en sportsector, om zo aan te blijven sluiten bij de vraag vanuit de maatschappij. Dit bestaat uit vier onderdelen: ontwikkelen cultureel ondernemerschap, ondersteunen innovatie in topsport en bewegen, inzetten op cultuureducatie, versterken toeristisch-recreatief ondernemerschap.

1.8 Overijssel

De inzet van de provincie m.b.t. sport is in Overijssel zeer beperkt. Er zijn hier en daar wel initiatieven om sport te betrekken bij andere beleidsvelden, maar er is geen sprake van een uitgewerkt sportbeleid. Overijssel zet met name in op inclusie. (In 2020 is Sportservice Overijssel na 55 jaar opgeheven na het stopzetten van subsidies vanuit de provincie.)

Sportbudget: € 196.000, hetgeen neerkomt op € 0,17 per inwoner van de provincie. Overijssel heeft dit bedrag gereserveerd voor incidentele uitgaven m.b.t. sport(eventementen). Wegens corona is lang niet het volledige bedrag besteed.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- De provincie werkt samen met haar partners aan een Overijssels Sportakkoord, waarin ook aandacht is voor aangepast sporten en bewegen. Hier is in 2020 een start mee gemaakt, maar tot op heden ligt er nog niet zo'n document.
- Overijssel profileert zich als regenboogprovincie. Ze werkt samen met partners zoals andere overheden, organisaties, initiatiefnemers en bedrijven om elkaars kennis en netwerk te benutten binnen het kader van inclusief sport.
- De provincie ondersteunt de Stichting 365 dagen om een basis voor gedrags-fietsstimulering vanuit diverse beleidsvelden mogelijk te maken en deze te verbinden met maatschappelijke partijen.
- De provincie maakt in 2021 ten minste vier projecten mogelijk die aansluiten op integrale thema's die preventie, breedtesport en onderwijs verbinden.

Topsport/talentontwikkeling

- De provincie ondersteunt projecten als Talenterkenning en Talentregisseurs om zo bij te dragen aan kennisontwikkeling binnen het Overijsselse sportnetwerk.
- De provincie heeft het budget voor beeldbepalende, incidentele cultuur- en sportevenementen met € 75.000,- verhoogd om een financiële bijdrage aan de Special Olympics Nationale Spelen in Twente 2022 mogelijk te maken.

1.9 Utrecht

Het sportbeleid in Utrecht focust op buitensporten, in het bijzonder fietsen. De provincie spreekt de ambitie uit om dé fietsregio van Europa te worden. De rol van de provincie heeft dan ook nadrukkelijk betrekking op het opzetten van programma's omtrent fietsen, en het sport-, beweeg-, en fietsvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.

Sportbudget: € 250.000, hetgeen neerkomt op € 0,18 per inwoner van de provincie. Dit bedrag is begroot voor de uitvoering van het beleidskader sport, welke 60% voor personele inzet, 10% voor communicatie en netwerksessies, 20% voor kwartiermaker sportakkoord en 10% voor handgeld sportakkoord bevat. Het budget voor het fietsvriendelijk inrichten van de provincie is geïntegreerd in het mobiliteitsbeleid.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- Het provinciaal sportakkoord is samengesteld m.b.v. input vanuit de gemeenten. Het richt zich specifiek op sport in de openbare ruimte, duurzame sportaccommodaties en inclusieve sport.
- Doordat de groep van mensen met een beperking zeer divers is, zet de provincie in op een specifiek, gericht en regionaal aanbod. Het doel is om meer inwoners van Utrecht aan het sporten en bewegen te brengen, en geen talent onbenut te laten. De provincie richt zich op drie groepen: LHBTI+, mensen met een beperking en kinderen uit achterstand- en armoedesituaties.
- Onder de noemer 'Doortrappen' worden verschillende activiteiten georganiseerd om ouderen langer en veiliger te laten fietsen. Samen met de programma's Fiets en Verkeersveiligheid gaat de provincie het draagvlak en bereik voor dit project vergroten.

Ruimtelijk/vastgoed

- Utrecht focust zich op de buitensporten fietsen, paardrijden, watersport, wandelen en hardlopen, om zo een meer gerichte bijdrage te kunnen leveren. De provincie zet in op een buitenruimte die duurzaam uitnodigt tot sport en bewegen.
- De provincie heeft de ambitie om Utrecht dé fietsregio van Europa te maken. Het regionale fietsnetwerk wordt hiervoor verbeterd door snelfietsroutes en andere doorgaande fietspaden aan te leggen. De drukste punten worden aangepakt en barrières worden opgelost door bruggen en tunnels aan te leggen.
- De provincie wil het gebruik van de fiets om naar de sportaanbieder te gaan een impuls geven. De insteek is dat het aanjagen van nieuwe initiatieven en het delen van kennis, duurzaamheid in de sport een extra impuls kan geven.

1.10 Zeeland

Het Zeeuwse sportbeleid spreekt voornamelijk ambities uit, welke nog in actief beleid omgezet moeten worden. Wél is duidelijk dat de provincie al actief inzet op inclusieve sport met oog voor de Zeeuwse identiteit.

Sportbudget: € 526.000, hetgeen neerkomt op € 1,36 per inwoner van de provincie. Zeeland heeft het volledige bedrag gereserveerd voor het programma Sport Verenigt Zeeland. Hierbinnen wordt het Jeugdfonds Sport & Cultuur ondersteund, de pilot 'de beweegschool plus' gestart en subsidie verleend aan sportevenementen.

Verdieping

Sportontwikkeling/stimulering

- Het Zeeuws Sportakkoord wil gezondheidsverschillen verkleinen en participatie van mensen met een gezondheidsachterstand vergroten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het netwerk Grenzeloos Actief en het Zeeuws Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- Om een proactieve houding t.o.v. de bestrijding van grensoverschrijdend gedrag te bewerkstelligen is de Campagne Positieve Sportcultuur gestart, met een focus op een veilig sportklimaat.
- Vanuit het Zeeuws Sportakkoord wordt d.m.v. kennisdeling getracht sterkere en leukere verenigingen te creëren.

Topsport/talentontwikkeling

- Het Zeeuws Sportakkoord benadrukt een goede motorische ontwikkeling bij kinderen in een veelzijdige beweegcontext, gericht op Zeeuws sporttalent.
- De provincie zet in op Zeeuwse evenementen op het gebied van cultuur, muziek, sport en relatie-evenementen als middel om de doelstellingen van Zichtbaar Zeeland te bewerkstelligen. Tevens spreekt ze de ambitie uit dat Topsportevenementen moeten aansluiten bij breedtesportactiviteiten die passen bij de Zeeuwse identiteit. Denk aan de kustmarathon en het NK Tegenwindfietsen.
- Het Zeeuws Sportakkoord zet in op samenwerking met publieke en private partners op het gebied van acquisitie van (top)sportevenementen voor Zeeland. Deze evenementen worden georganiseerd in combinatie met lokale *side events*, met als doel de sportparticipatie en het sportplezier te stimuleren, en de lokale impact te vergroten.

Ruimtelijk/vastgoed

- Een van de doelen van het Zeeuws Sportakkoord is het behoud van de Zeeuwse natuur, met aandacht voor de balans tussen beschermen, beleven en benutten, is. In het kader van 'Bewegen in de Natuur' worden dan ook ouderen- en beweegconsulenten opgeleid om de positieve effecten van bewegen in de natuur te laten ervaren.

- De provincie besteedt aandacht aan het duurzaam en beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte, gekoppeld aan het inwerking treden van de Omgevingswet. Er wordt ingezet op hernieuwde afspraken rondom de routestructuren voor wandelen, fietsen, mountainbiken, vaar- en kanoroutes in Zeeland.
- Het doel van het Zeeuws Sportakkoord is dat iedere kern in een Zeeuwse gemeente een beweegvoorziening heeft waar verschillende vormen van sporten en bewegen mogelijk zijn. De voorziening is bereikbaar en toegankelijk.
- Het Zeeuws Sportakkoord geeft aan dat er een menukaart met interventies wordt opgesteld, gericht op het verduurzamen van sportvoorzieningen.

1.11 Zuid-Holland

Zuid-Holland spreekt voornamelijk ambities uit welke in de komende periode vorm moeten gaan krijgen. Dit komt ten dele doordat sport pas recent weer op de provinciale agenda is komen te staan. De provincie koppelt sport nadrukkelijk aan recreatie, daar waar andere provincies het eerder koppelen aan gezondheid.

Budget: € 1.114.015,- (let op, geen exacte informatie mbt sport te herleiden), hetgeen neerkomt op € 0,30 per inwoner van de provincie. Zuid-Holland heeft haar sportbeleid geïntegreerd in het beleidsdoel recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie (waarvoor € 22.335.000,- beschikbaar is). Via Team Sportservice zijn ongeveer 50 kleine bedragen verstrekt tot maximaal € 5.000,- en via de subsidie 'Beweegvriendelijke leefomgeving' zijn voor een totaalbedrag van € 864.015,- 23 projecten ondersteund. Dit komt neer op € 1.114.015,-.

Verdieping

Gezondheid/vitaliteit

- De provincie focust in de Startnotitie Gezondheid op groepen inwoners die in deelname aan sport en recreatie ondervertegenwoordigd, maar in bewegingsarmoede en overgewicht oververtegenwoordigd zijn.
- In de eerste helft van 2021 is een beleidsmodule Gezond en Veilig opgesteld. Binnen gezondheidsnetwerken wordt vanuit de opgave Gezond en Veilig nauw opgetrokken met Sport en Recreatie.

Ruimtelijk/vastgoed

- Vanuit de Startnotitie Sport en Recreatie zet de provincie in op een gezonde en aantrekkelijke buitenruimte die geschikt is voor bewegen, sport en recreatie. Er wordt gefocust op de inrichting van groene plekken in verstedelijkt gebied.
- De provincie zet in op het bevorderen van wandelnetwerken, verbindingen en recreatievaart, zodat inwoners in groene gebieden kunnen rusten, sporten, bewegen en recreëren. Hierbinnen focust ze op de aanleg en het onderhouden van ruiterspaden en garanderen van waterkwaliteit in zwembadvoorzieningen.
- In het coalitieakkoord spreken de partijen af dat investeringen in infrastructuur ook bij dienen te dragen aan de organisatie van sportevenementen. Tevens stimuleert de provincie de bereikbaarheid en toegankelijkheid van sport- en recreatievoorzieningen.
- In het coalitieakkoord spreken de partijen af dat de provincie in gesprek gaat met gemeenten over sport in de openbare ruimte en verduurzaming van sportaccommodaties.

2. Financiële vergelijking begrotingen 2021 totaal

disclaimer: Inventarisatie, ter indicatie en vergelijk, op hoofdlijnen en o.b.v. openbaar beschikbare informatie gedaan. Niet overal met zekerheid volledigheid van cijfers te garanderen. O.b.v. deskresearch getracht alle beschikbare financiële gegevens te verzamelen en vergelijkbaar met elkaar te maken. Begrotingen en de wijze van positioneren van het domein sport zeer uiteenlopend. Vermoedelijk in diverse gevallen nog indirecte investeringen in sport (via andere domeinen en financiële routes) aan de orde. Denk aan investeringen in ruimte of vastgoed. Tevens verschillen in structurele en incidentele investeringen, complex in duiden en vergelijken.

	Begroting 'sportgerelateerd'		
provincie:		(per inwoner)	Toelichting:
Drenthe	€878,731	€1.77	Bevat subsidie Stichting Sport Drenthe, programma Drenthe Beweegt en Sport Algemeen (4%, 23%, 73%)
Flevoland	€948,000	€2.18	Flevoland geeft in totaal 948.000 euro uit aan sportbeleid. Dit wordt uitgegeven aan sportstimulering, grootschalige (inter)nationale sportevenementen en de realisatie en/of verlenging van regionale trainingcentra. De provincie heeft voor 160,000 euro een belang een SportService Flevoland en is hiermee enig aandeelhouder.
Friesland	€1,336,300	€2.04	Overgrote meerderheid bedrag gaat naar Sport Friesland en TopSport Noord. Verder gaat veel geld naar sporten m.b.t. Friesche identiteit.
Gelderland	€7,800,000	€3.70	Verdeeld onder Beleidsagenda Gelderland Sport!, vier actielijnen m.b.t. thema sport, Gelderse Sport Federatie, en andere subsidies (38%, 22%, 17%, 23%)
Groningen	€962,000	€1.63	Waarvan 830,000 (=86%) uitgegeven is aan sport- en beweegbeleid door o.a. het verstrekken van subsidies en het uitvoeren van het provinciaal beweegakkoord. Een deel van de subsidies (=71.000 euro) is niet op tijd aangevraagd en wordt in 2022 uitgekeerd.
Limburg	€5,626,000	€5.03	De overgrote meerderheid (92%) wordt in sportbeleid gestoken (wat veelal terecht komt bij sporttakplatforms). Het resterende bedrag wordt uitgegeven aan personele lasten.
Noord-Brabant	€3,600,000	€1.39	Noord-Brabant heeft haar sportbeleid geïntegreerd in het thema Vrije Tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed. In totaal wordt voor dit thema in 2021 36,500,000 gereserveerd. De overgrote meerderheid (70%) wordt besteed aan Cultuur. Sport beslaat om en nabij 10% van deze begroting.
Noord-Holland	€580,000	€0.20	Noord-Holland heeft van dit bedrag 80% begroot voor het verbeteren van sportaccommodaties en leefbaarheid en 20% als

			maximale subsidie aan SportService.
Overijssel	€196,000	€0.17	Overijssel heeft 196.000 euro gereserveerd voor incidentele uitgaven m.b.t. sport(eventementen). Wegens corona is lang niet het volledige bedrag besteed.
Utrecht	€250,000	€0.18	Utrecht heeft in 2021 250,000 euro begroot voor de uitvoering van haar beleidskader sport. Dit bevat 60% personele inzet, 10% communicatie en netwerksessies, 20% kwartiermaker sportakkoord en 10% handgeld sportakkoord.
Zeeland	€526,000	€1.36	Zeeland heeft 526.000 euro gereserveerd voor het programma Sport Verenigt Zeeland. Hierbinnen wordt het Jeugdsport en -cultuurfonds gesteund, de pilot 'beweegschool plus' gestart en subsidie verleent aan sportevenementen.
Zuid-Holland	€1.114.015	€0,30	Zuid-Holland heeft haar sportbeleid geïntegreerd in het beleidsdoel recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie. Via Team Sportservice Zuid-Holland zijn ongeveer 50 kleine bedragen verstrekt tot maximaal 5.000 euro en via de subsidie 'Beweegvriendelijke leefomgeving' zijn - voor een totaalbedrag van 864.015 euro - 23 projecten ondersteund. Exacte bedragen zijn onbekend.
<i>Gemiddeld(excl. Z-H):</i>	€2,063,912	€1.79	
<i>Gemiddeld (incl. Z-H):</i>	€1.891.919	€1,30	

3. Landelijk beleid

3.1 Rijksoverheid - ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport - *directie Sport*

Ambitie:

Sporten en bewegen in 2040 is voor iedereen vanzelfsprekend.

Beleidsdoelen in vier lijnen

1. Vitale sportsector behouden en ontwikkelen

- Met als missie om de toegankelijkheid, veiligheid en kwaliteit van de sport- en beweegsector te versterken.
- Dit wordt bereikt door in te zetten op het realiseren van meer sportaanbieders die veilig, toegankelijk en kwalitatief sterk zijn en daardoor in staat zijn om maatschappelijke meerwaarde te hebben. Daarnaast wordt verkend hoe commerciële aanbieders benut kunnen worden om mensen meer in beweging te krijgen.

2. Bevorderen kansengelijkheid in deelname sport en bewegen

- Met als missie dat de kansengelijkheid om mee te doen aan sport en beweegactiviteiten wordt vergroot.
- Dit wordt bereikt door het voorkomen en/of opheffen van de invloed van externe, belemmerende factoren die dermate groot zijn dat sommige groepen in de samenleving niet kunnen en willen meedoen. Hiermee wordt kansengelijkheid vergroot.

3. Bevorderen bewegen in dagelijks leven

- Met als missie dat in 2040 75% van de Nederlanders aan de beweegrichtlijnen voldoet.
- Dit wordt bereikt door te starten met een 'beweegalliantie' waarin samen met andere departementen en maatschappelijke organisaties ambities en doelstellingen worden geformuleerd en afspraken hierover gemaakt worden.

4. Maatschappelijke waarde van topsport zichtbaar maken en vergroten

- Met als missie om een maatschappelijk verantwoorde topsport te creëren, waarbij de prestaties inspireren en het podium zijn om andere doeleinden of stakeholders te versterken.
- Dit wordt bereikt door samen met strategische partners toe te werken naar een strategisch kader topsport, wat in 2023 klaar moet zijn. De zichtbaarheid van topsport biedt mogelijkheden om maatschappelijke thema's zoals vitaliteit of inclusie te adresseren.
- Samen met de sector wordt een topsportaccommodatiebeleid ontwikkeld. Er is € 2,5 miljoen beschikbaar voor cofinanciering vanuit Rijksoverheid vanuit de impuls van € 25 miljoen. De volgende vijf aanbevelingen vanuit het Spoza-rapport vormen de basis:
 1. Zorg voor een centrale bundeling en beschikbaarstelling van kennis over ontwikkeling, bouw en exploitatie van topsporttrainingsvoorzieningen.
 2. Verklein financiële risico's bij vastgoedeigenaren door meerjarige afspraken met sportbonden en NOC*NSF.

3. Maak een strategische lange termijn planning voor de (ver)bouw van sportaccommodaties die benut worden voor topsport- en opleidingsprogramma's.
4. Ontwikkel sportaccommodaties en infrastructuur volgens het TCO-principe door aan de voorkant een doorrekening te maken van de investerings- en exploitatiekosten, waardoor inzichtelijk wordt gemaakt welke jaarlijkse exploitatiebijdrage van een ieder wordt verwacht.

Financiën 2022:

Actie	Investering	Toelichting
Sportakkoord	€ 10 miljoen	Het Sportakkoord brengt verschillende partners samen om zo op lokaal niveau te zorgen voor een passend sport- en beweegakkoord
Professionalisering	€ 5 miljoen	Professionals binnen de sportsector kunnen de toelichting naar het sportaanbod vergemakkelijken, en het aanbod passender maken voor verschillende groepen
Financiële toegankelijkheid	€ 5 miljoen	Het vergroten van de financiële toegankelijkheid zorgt ervoor dat er door minder mensen een financiële drempel wordt ervaren om te gaan sporten of te blijven sporten
Veilig & integere sport	€ 2,5 miljoen	Een veilige en integere sportomgeving is een randvoorwaarde voor een vitale sportsector, waarin iedereen veilig en met plezier kan sporten en sportuitval door negatieve ervaringen wordt voorkomen
Topsport- accommodaties	€ 2,5 miljoen	Prestaties van topsporters vaker en dichterbij de burgers te brengen. Daarvoor worden moderne sportaccommodaties beter benut die door alle sporters kunnen worden gebruikt
Bewegen	€ 10 miljoen	Om het bewegen in het dagelijks leven te stimuleren, worden afspraken gemaakt met andere departementen en organisaties

Financiële 2022 stromen richting de sport

- € 75 miljoen naar BOSA regeling (sportinstellingen)
- € 40 miljoen naar topsport (NOC*NSF)
- € 15 miljoen naar Stipendium (Fonds van de Topsporter)
- € 10 miljoen naar sportlijn (NOC*NSF)

Financiële 2022 stromen richting gemeenten

- € 185 miljoen naar Spuk Sportstimulering
- € 75 miljoen naar buurtsportcoaches (€62 miljoen VWS en € 13 miljoen OCW)
- € 19 miljoen naar Sportakkoord

3.2 Sportwet en Sportstelsel

Advies: NLsportraad, aan de staatssecretaris dhr Blokhuis, november 2021, “De opstelling op het speelveld”

Er is overleg noodzakelijk, tussen overheden en de sportbranche, over de inrichting van het toekomstbestendig sportstelsel:

Urgentie vanuit de samenleving

Door de coronacrisis is bewegingsarmoede gestegen en sport gaat deze armoede tegen. Dit zorgt voor een vitalere bevolking, welke de basis voor de samenleving en economie vormt. Tegelijkertijd heeft sport in de gehele breedte de potentie om eenzaamheid tegen te gaan. Voor een brede motorische ontwikkeling, talentherkenning en -ontwikkeling en toekomstige topsportprestaties acht de NLsportraad de huidige organisatie en financiering van sport onvoldoende.

Urgentie vanuit de sportbranche

Het innoverend vermogen van de sportbranche is beperkt door versplintering, de beperkte financiële reserves en de (vrijwillige) aard van veel sportorganisaties. Daarnaast wordt intersectorale samenwerking tussen sport en andere sectoren (onderwijs, zorg) bemoeilijkt, doordat voor sport i.r.t. andere sectoren geen stelsel is ingericht.

Ambitie

De NLsportraad ziet een vitale en veerkrachtige samenleving als een van de belangrijkste maatschappelijke opgaven voor de komende tijd en voorwaardelijk aan andere opgaven, zoals een sterke economie. Er is daarom regie van de overheid nodig om de sportbranche te versterken, te helpen innoveren en de samenwerking van sport met andere sectoren mogelijk te maken. Naarmate sport meer als middel wordt gezien, draagt ze mee bij aan andere beleidsterreinen en wordt de maatschappelijke waarde groter.

Strategie

De NLsportraad adviseert de minister voor Medische Zorg en Sport om samen met andere leden van het kabinet, andere overheden en vertegenwoordigers van de sportbranche een robuuste organisatie en duurzame financiering te realiseren met oog op de toekomst. Gelet op de bovengenoemde urgentie, adviseert de NLsportraad om sport in al haar facetten te zien als een publieke voorziening. Het plan voor toekomstbestendige sport bestaat uit het versterken van de sportbranche (o.a. Sport als publieke voorziening en professionalisering), ontwikkeling sport en beweegaanbod (o.a. Één branche en vergroten toegankelijkheid kwetsbaren) en samenwerking andere branches (voor vitale samenleving).

Sport als publieke voorziening

“Bewegingsarmoede leidt tot chronische ziekten en ondermijnt het immuunsysteem. Sport beschouwen als een publieke voorziening – niet als hobby, maar als noodzaak –

is daarom de belangrijkste aanbeveling die de NLsportraad heeft gedaan in het advies. De NLsportraad heeft geadviseerd een toekomstbestendig sportstelsel te ontwerpen waardoor in 2030 75% van de bevolking kan sporten en bewegen”.

“Als sport een publieke voorziening wordt, krijgt de overheid een taak om deze voorziening in stand te houden. De rol van de overheid is nu onduidelijk. Dat leidt ertoe dat het sportaanbod op dit moment niet voor de hele bevolking beschikbaar is. Sport wordt overgelaten aan de private markt (verenigingen en ondernemers). De rijksoverheid, provincies en gemeenten ondersteunen het sportaanbod in wisselende mate en niet altijd consistent. Het huidige sportaanbod wordt vooral benut door fitte mensen met een hoger inkomen. Het gevolg hiervan is dat slechts de helft van de Nederlanders voldoende sport en beweegt. Juist kwetsbare groepen die er veel van zouden kunnen profiteren, sporten en bewegen minder of niet. Een toekomstbestendig sportstelsel De NLsportraad constateert dat het huidige sportaanbod in Nederland niet toereikend is. Er is geen sprake van een echt ‘sportstelsel’ dat alle Nederlanders in staat stelt te sporten en te bewegen”.

Brief van minister voor Langdurige Zorg en Sport C. Helder (16 mei 2022)

- De minister deelt de mening van de kamer dat de huidige situatie omtrent sport te vrijblijvend is om ambitieus te kunnen zijn in het halen van de beweegdoelstellingen en het werken aan kansengelijkheid. Ze neemt daarom het advies van de Sportraad (zie Advies: De opstelling op het speelveld) en de wens vanuit de sport om regie te nemen om tot een nieuwe inrichting van de sportsector te komen over.
- De minister werkt momenteel aan een sportstelsel dat klaar is voor de toekomst. Het proces van de verdiepingsslag kent drie fases:
 1. De eerste fase bestond uit een analyse van de knelpunten
 2. De tweede fase richt zich op de oplossingsrichtingen
 3. De derde fase is een verdieping op de totale aansturing van de sportsector
- De minister geeft aan dat de landelijke overheid niet de belangrijkste plaats inneemt als het gaat om het organiseren of financieren van sport. Gemeenten, provincies, sport(ers) zelf, maar ook andere (private) stakeholders zijn de belangrijkste organisatoren en financiers. Als landelijke overheid neemt de minister het initiatief om te komen tot een nieuw sportstelsel, maar een sportstelsel kan niet worden vormgegeven zonder andere relevante partijen, in het bijzonder de gemeenten en provincies.